1955
एপ্রিল 7

ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ରିପୋର୍ଟସ୍

ରାଓ ଶିବା ବାହାଦୁର ସିଂ

ବନାମ

ବିନ୍ଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ

[ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ମୁଖର୍ଜିଆ , ଏସ୍. ଆର୍. ଦାସ, ଭିଭିଆନ୍ ବୋଷ, ସିହ୍ନା ଏବଂ ଇମାମ ନ୍ୟାୟାଧୀଶବୃନ୍ଦ]

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ - ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145 (3) - ସଂରଚନା - ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ - ଶୁଣାଣି ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମାମଲାକୁ ବିଭକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସକ୍ଷମ କି ।

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା ଯେ (ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ମୁଖର୍ଜିଆ, ଦାସ, ଭିଭିଆନ୍ ବୋଷ ଏବଂ ଇମାମ ନ୍ୟାୟାଧୀଶବୃନ୍ଦ ସିହ୍ନା ନ୍ୟାୟାଧୀଶମାନଙ୍କ ବହୁମତ ଅନୁଯାୟୀ) ଯେ, ପାଞ୍ଚ କିମ୍ବା ତଦୂର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠ, ଯାହା ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ମାମଲାଟି ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥାଏ, ସେହି ସାମ୍ବିଧାନିକ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇ ମାମଲାକୁ ବିଭକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସକ୍ଷମ ଅଟନ୍ତି; ଏବଂ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠର ମତାମତ ଅନୁଯାୟୀ ମାମଲାର ଅବଶିଷ୍ଟ ଭାଗକୁ ଗୁଣବତ୍ତା ଆଧାରରେ ଶୁଣାଣି ଓ ସମାଧାନ କରିବା ପାଇଁ ପାଞ୍ଚରୁ କମ୍ ବିଚାରପତି ବିଶିଷ୍ଟ ଏକ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ କରିପାରିବେ ।

ଶୁଣାଣି ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ବିଭକ୍ତ କରିବା ସମ୍ବିଧାନ କିମ୍ବା ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ଆଇନର ସାଧାରଣ ନୀତିର ବିରୋଧୀ ନୁହେଁ । ସମ୍ବିଧାନର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ନୀତି ସ୍ୱଷ୍ଟ ଏବଂ ଏହା କେବଳ ଏତିକି ଦାବି କରେ ଯେ ସମସ୍ତ ସାମ୍ବିଧାନିକ ପ୍ରଶ୍ନର ଶୁଣାଣି ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଞ୍ଚରୁ କମ୍ ନଥିବା ବିଚାରପତିଙ୍କ ପୀଠ ଦ୍ୱାରା ହେବା ଉଚିତ । ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ ହେଉଛି, ପାଞ୍ଚରୁ କମ୍ ବିଚାରପତି ବିଶିଷ୍ଟ ଏକ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଦ୍ୱାରା ମାମଲାର ଅବଶିଷ୍ଟ ଭାଗର ସମାଧାନ କରାଯିବା ନେଇ କୌଣସି ସାମ୍ବିଧାନିକ ଆପତ୍ତି ରହିବ ନାହିଁ, ଯାହାଦ୍ୱାରା ପାଞ୍ଚ କିମ୍ବା ତଦୂର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠର ସମୟ ସଞ୍ଚୟ ହୋଇପାରିବ ।

ଏହାର ଶୁଣାଣି ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମାମଲାଟିର ଅବିଭାଜ୍ୟତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ସାଧାରଣ ନିୟମ ନାହିଁ: ଯେପରିକି ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145 (3) ର ପ୍ରାବଧାନ ଏବଂ ଅନୁଚ୍ଛେଦ

228, ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଧାରା 24 ଏବଂ ଆଦେଶ 18, ନିୟମ 15, ଏବଂ ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଧାରା 350, 526, 528 ଏବଂ 556 ରୁ ଦେଖାଯାଇପାରେ ।

ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145 (3) ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଏପରି କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯାହା ଶୁଣାଣି ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏକ ମାମଲାକୁ ବିଭକ୍ତ କରିବାର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ କ୍ଷମତାରୁ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ବଞ୍ଚିତ କରାଯାଇପାରିବ ।

ବିଚାରପତି ସିହ୍ନାଙ୍କ ମତ ଅନୁଯାୟୀ: ସମ୍ବିଧାନ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145ର ଖଣ୍ଡ (3) ପ୍ରଣୟନ କରିବା ସମୟରେ, ଗୋଟିଏ ମାମଲାରେ ଉପୁଜିଥିବା ବିବାଦର ସମଗ୍ର ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇଥାଏ, ଯେଉଁଥିରେ ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆଇନର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶ୍ନ ସହିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇପାରେ । ମୂଳ ଖଣ୍ଡ (3), ପ୍ରାବଧାନର ପରିସରଭୁକ୍ତ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ବାଦ୍ ଦେଇ, ମାମଲାକୁ ବିଭିନ୍ନ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରିବାକୁ ବିଚାର କରେନାହିଁ, ଯେଉଁଠି ଗୋଟିଏ ଭାଗରେ ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆଇନର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶ୍ନ ରହିଥିବ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଭାଗ ବା ଭାଗଗୁଡ଼ିକରେ ସେଭଳି କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ଅନ୍ତର୍ଭୂକ୍ତ ହୋଇନଥାଏ ।

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145ର ଖଣ୍ଡ(3) ର ଭାଷାବିନ୍ୟାସ, କୌଣସି ମାମଲାର ଶୁଣାଣି ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା ଖଣ୍ଡିତ ନୁହେଁ, ଯଦି ଏହା ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ନ ଆସେ । ପ୍ରାବଧାନଟି କେବଳ ଏକ ସୀମିତ ଶ୍ରେଣୀର ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଛି, ଯାହା ଅନ୍ୟଥା ମୂଳ ଖଣ୍ଡ(3)ର ପରିସରଭୁକ୍ତ ହୋଇଥାନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ପ୍ରାବଧାନର ଭାଷା ଯେତିକି ଯଥାର୍ଥତା ପ୍ରଦାନ କରେ, ତାହାଠାରୁ ଅଧିକ ବ୍ୟାପକ ପ୍ରଭାବ ଏହାର ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯେପରିକି— କେବଳ ସେହି ପ୍ରକାରର ଏକ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ହିଁ ବୃହତ୍ତର ଖଣ୍ଡପୀଠର ମତାମତ ପାଇଁ ପଠାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ମୂଳ ମାମଲାଟି ନିଜେ କ୍ଷୁଦ୍ରତର ଖଣ୍ଡପୀଠର ନଥିରେ ହିଁ ରହିବ । ଏହିପରି ଭାବରେ, ପ୍ରାବଧାନଟି ଏକ 'ମାମଲା' ଏବଂ ଏକ 'ପ୍ରଶ୍ନ' ମଧ୍ୟରେ ଏକ ସ୍ୱଷ୍ଟ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଥାଏ ।

ମୌଲଭୀ ମହମ୍ମଦ ଅବଦୁଲ ମଜିଦ୍ ବନାମ ମହମ୍ମଦ ଅବଦୁଲ ଅଜିଜ୍ (L. R. 24 I. A. 22), ବରୋଜ୍ ବନାମ ଉଚ୍ଚ ଆୟୋଗ ନ୍ୟାୟାଳୟ (3 Bulst. 48)' ଏବଂ 'ହବିବର ରହମାନ ବନାମ ସୈଦାନେସା ବିବି (I. L. R. 51 Cal. 331)' ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ମୂଳ ଅଧିକାରିତା : ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 40/1955 :

ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ ବନ୍ଦୀ ଉପସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ।

1955
ରାଓ ଶିବା ବାହାଦୁର ସିଂ
......
ବିନ୍ଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଦାସ

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ତ୍ରିକୁମଦୁସ୍, (ତାଙ୍କ ସହିତ କେ. ବି. ଆସ୍ଥାନା, ସୟଦ ମୁର୍ତଜା ଫଜଲ ଅଲ୍ଲୀ ଏବଂ ରାଜିନ୍ଦର ନାରାୟଣ) ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଭାରତର ଆଟର୍ଣ୍ଣି ଜେନେରାଲ ଏମ୍.ସି. ସେତଲୱାଡ ଏବଂ ଭାରତର ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲ ସି.କେ. ଡାଫ୍ତାରୀ (ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ପୋରସ୍ ଏ. ମେହେଟ୍ଟା ଏବଂ ଆର. ଏଚ୍. ଧେବର) ।

1955 ଏପ୍ରିଲ 7 । ମୁଖ୍ୟ ବିଚାରପତି ମୁଖାର୍ଜୀଆ, ଦାସ, ଭିଭିଆନ୍ ବୋଷ ଏବଂ ଇମାମ୍ ନ୍ୟାୟାଧୀଶମାନଙ୍କର ରାୟ ଦାସ ଜଜ୍‌ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ବିଚାରପତି ସିହ୍ନା ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଦାସ : ଏହା ହେଉଛି ବନ୍ଦୀ ଉପସ୍ଥାପନ ପ୍ରକୃତିର ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ, ଯେଉଁଥିରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ କାହିଁକି ମୁକ୍ତ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ, ସେଥିପାଇଁ କାରଣ ଦର୍ଶାଇବାକୁ ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ କୁହାଯାଇଛି, ଯିଏ କି ବର୍ତ୍ତମାନ ରେୱାର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କାରାଗାରରେ ବନ୍ଦୀ ଅଛନ୍ତି । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ହେଉଛି ଯେ, ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାପିତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଉପାୟରେ ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ସ୍ୱାଧୀନତାରୁ ବଞ୍ଚିତ କରାଯାଇଛି । ଏକ ସର୍ତ୍ତମୂଳକ ନିୟମ ଜାରି ହେବା ପରେ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ର ଜବାବ ସ୍ୱରୂପ ଏକ ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି । ଆମର ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି, ଏହି ଜବାବ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ସଠିକ୍ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କି ନାହିଁ ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନ ସହ ଜଡ଼ିତ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଖୁବ୍ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଏବଂ ସରଳ । 1948 ଏବଂ 1949 ମସିହାରେ, ଆବେଦନକାରୀ ବିନ୍ଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ ସରକାରଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରୀ ଥିଲେ, ଯାହାକି ସେହି ସମୟରେ 1947 ମସିହାରେ ସଂଶୋଧିତ ଭାରତ ସରକାର ଅଧିନିୟମ, 1935ର ଧାରା 6ରେ ଅର୍ଥ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ସ୍ୱୀକୃତ ରାଜ୍ୟ ଥିଲା । 11 ଏପ୍ରିଲ, 1949ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦିଲ୍ଲୀରେ ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା, ଏହି ଅଭିଯୋଗରେ ଯେ ସେ ପାନ୍ନାସ୍ଥିତ ହୀରା ଖଣିର ଲିଜ୍ ମାମଲାରେ ପାନ୍ନା ଡାଇମଣ୍ଡ ମାଇନିଂ ସିଣ୍ଡିକେଟ୍‌କୁ ଅନୁଗ୍ରହ ଦେଖାଇବା ପାଇଁ ବେଆଇନ ପାରିତୋଷିକ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଡିସେମ୍ବର, 1949ରେ ପ୍ରଦେଶ ଅପରାଧିକ ଆଇନ ସଂଶୋଧନ ଅଧ୍ୟାଦେଶ ସଂଖ୍ୟା V/1949 ଅଧୀନରେ ଗଠିତ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତି, ରେୱାଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସହିତ ତତ୍କାଳୀନ ଶିକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର ସଚିବ ଥିବା ମୋହନ ଲାଲ୍ ନାମକ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମାମଲା ଚଲାଯାଇଥିଲା । ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତା (ବିନ୍ଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶରେ ପ୍ରୟୋଗ) ଅଧ୍ୟାଦେଶ

ସଂଖ୍ୟା XLVIII/1949 ଦ୍ୱାରା ବିନ୍ଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ ପାଇଁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳସଂହିତାର ଧାରା 120 B, 161, 465 ଏବଂ 466 ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକ ଅଣାଯାଇଥିଲା ।1950 ମସିହା ଜୁଲାଇ 26 ତାରିଖରେ ତାଙ୍କ ରାୟରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତି ଉଭୟ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିଥିଲେ । ସେହି ଦୋଷମୁକ୍ତିକୁ ରାଜ୍ୟ ବିନ୍ଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶର ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ନିକଟରେ ଏକ ଅପିଲ୍ ଦାୟର କରିଥିଲେ । 10 ମାର୍ଚ୍ଚ 1951 ରେ ପ୍ରକାଶିତ ତାଙ୍କ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତ ଦୋଷମୁକ୍ତ ଆଦେଶକୁ ଓଲଟାଇ ଦେଇଥିଲେ, ଉଭୟ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ କେତେକ ଜୋରିମାନା ପ୍ରଦାନ ବ୍ୟତୀତ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ଅଧୀନରେ ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡର ବିଭିନ୍ନ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ସହଯୋଗୀଙ୍କ ଆବେଦନ ଉପରେ ନ୍ୟାୟିକ କମିଶନର 12 ମାର୍ଚ୍ଚ 1951 ରେ ଏକ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଜାରି କରିଥିଲେ ଯେ ଏହି ମାମଲାରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଦେଶରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ଆଇନର ଚାରୋଟି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 134 ଅନୁଯାୟୀ ଅପିଲରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ବିଚାର ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ । ଏହି ଯୋଗ୍ୟତା ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଆଧାରରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଅପିଲ୍ ଆବେଦନ ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଅପରାଧିକ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 7/1951 ଭାବରେ ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇଥିଲା ।

ଯେହେତୁ ଏହି ମାମଲାରେ ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ଥିଲା, ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145 (3)ର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ଏହାକୁ ଏପ୍ରିଲ୍ 1953 ରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପାଞ୍ଚ ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା । ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣର ସୁବିଧା ପାଇଁ ଆମେ ପାଞ୍ଚ କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠକୁ 'ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ' ବୋଲି କହିବୁ । ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ସମ୍ମୁଖରେ ଦୋଷୀସାବ୍ୟସ୍ତୀକରଣ ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ବୈଧତାକୁ ଏହି ଆଧାରରେ ଆପତ୍ତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ, ଏହା ଦ୍ୱାରା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଏବଂ 20ର ଉଲଙ୍ଘନ ହୋଇଛି । ଏକ ଅତିରିକ୍ତ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ମଧ୍ୟ ଉଠାଯାଇଥିଲା ଯେ, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଦୋଷମୁକ୍ତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ନିକଟରେ କୌଣସି ଅପିଲ୍ ଦାୟର ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । 1953 ମସିହା ମେ ମାସ 22 ତାରିଖରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସେମାନଙ୍କ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ଏହି ସମସ୍ତ ଆପତ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ । ରାୟଟି ନିମ୍ନଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସହିତ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା: "ଏହି ଅପିଲ୍‌କୁ ଗୁଣବତ୍ତା ଆଧାରରେ ଶୁଣାଣି କରାଯିବ କି ନାହିଁ, ତାହା ବିଚାର ପାଇଁ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଉଛି ।" ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା

ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଯୋଗ୍ୟତା ପ୍ରମାଣପତ୍ର କେବଳ ଚାରୋଟି ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ଥିବା ତଥ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ କରାଯାଇଥିଲା ।

"ସାମ୍ବିଧାନିକ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ ହେବା ପରେ, ଅପିଲ୍‌କୁ ତିନି ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯିଏ କି 20 ଅକ୍ଟୋବର 1953ରେ ଅପିଲ୍‌କୁ ଗୁଣବତ୍ତା ଆଧାରରେ ଶୁଣାଣି କରିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ସେହି ଅନୁଯାୟୀ, ତିନି ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ସମ୍ମୁଖରେ ଅପିଲ୍‌କୁ ଶୁଣାଣି ପାଇଁ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା । 1954 ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ 5 ତାରିଖରେ ଏହି ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ମୋହନ ଲାଲ୍‌ଙ୍କ ଅପିଲ୍‌କୁ ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ବିନ୍ଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତାର ଧାରା 161,465 ଏବଂ 466 ଅନୁଯାୟୀ ତଥା ଧାରା 161,465 ଏବଂ 466 ଅଧୀନରେ ହୋଇଥିବା ଦୋଷୀସାବ୍ୟସ୍ତୀକରଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅପିଲ୍‌କୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ, ମାତ୍ର ଧାରା 120-B ଅଧୀନରେ ଥିବା ଅଭିଯୋଗରେ ତାଙ୍କର ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ବାତିଲ କରିଦେଇଥିଲେ । ତିନି ବର୍ଷର ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡର ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ବଜାୟ ରଖାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ବାତିଲ କରାଯାଇଥିଲା ।

18 ମାର୍ଚ୍ଚ 1954 ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏକ ପୁନର୍ବିଚାର ଆବେଦନ ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା 1953 ମସିହା ମେ 22 ତାରିଖରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠଙ୍କ ସେହି ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ସାମ୍ବିଧାନିକ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ଏହା ସହିତ 1954 ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ 5 ତାରିଖରେ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ସେହି ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅପିଲ୍‌କୁ ଗୁଣବତ୍ତା ଆଧାରରେ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା । ଦୁଇଟି ରାୟର ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଆବେଦନ ଦାୟର କରାଯିବା ବିରୁଦ୍ଧରେ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରି ଦ୍ୱାରା ଆପତ୍ତି ଉଠାଯିବା ପରେ, ଯେଉଁଥିରୁ ଗୋଟିଏ ରାୟ ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନ ଦାୟର କରିବା ପାଇଁ ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ସମୟସୀମାଠାରୁ ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଆବେଦନକାରୀ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠଙ୍କ ରାୟର ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଏକ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନ ଦାୟର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହାକୁ ଦାୟର କରିବାରେ ହୋଇଥିବା ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ । 5 ଏପ୍ରିଲ 1954 ରେ, ସମୀକ୍ଷା ଆବେଦନକୁ ସେହି ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ସମ୍ମୁଖରେ ଶୁଣାଣି ପାଇଁ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା 5 ମାର୍ଚ୍ଚ 1954 ରେ ଗୁଣବତ୍ତା ଆଧାରରେ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ସେହି ରାୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ

ସମୀକ୍ଷାର ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାର କରିବା ପରେ, ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ସେହି ସମାନ ଦିନ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଯେ ଉକ୍ତ ରାୟର ସମୀକ୍ଷାପାଇଁ କୌଣସି ଆଧାର ଦର୍ଶାଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ପୂର୍ବରୁ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିବାକୁ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଦଣ୍ଡାଦେଶ କାଟିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ସେହି ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ଏକ ଆଦେଶ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା ।

1954 ମସିହା ଏପ୍ରିଲ 12 ତାରିଖରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଆବେଦନ ଦାୟର କରାଯାଇ ପ୍ରାର୍ଥନା କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, 1953 ମସିହା ମେ 22 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠଙ୍କ ରାୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପୁନର୍ବିଚାର ମାମଲାକୁ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ସମାଧାନ ପାଇଁ ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଉ । ସେହି ପୁନର୍ବିଚାର ଆବେଦନକୁ ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯିଏ କି 17 ମେ 1954 ରେ ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ । ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ, ଆବେଦନକାରୀ ଏପ୍ରିଲ୍ 1954 ର ଶେଷ ସପ୍ତାହରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେବେଠାରୁ ସେ ରେୱା ସ୍ଥିତ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କାରାଗାରରେ ବନ୍ଦୀ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ତେଣୁ, ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାପିତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ବ୍ୟତୀତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ସ୍ୱାଧୀନତାରୁ ବଞ୍ଚିତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ କରାଯାଉଛି ବୋଲି ଅଭିଯୋଗ କରି ଏକ ବନ୍ଦୀ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷୀକରଣ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ କରାଯାଇଛି ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି ଆବେଦନରେ, ଆବେଦନକାରୀ ପୁନର୍ବାର ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତିଙ୍କ ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅପିଲ୍ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ବିନ୍ଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶର ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ନ୍ୟାୟଳୟ ଉପଯୁକ୍ତ ବିଚାରମଞ୍ଚ ନଥିଲା ଏବଂ ଫଳସ୍ୱରୂପ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦୋଷମୁକ୍ତିକୁ ବାତିଲ କରି, ତାଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ସହ କାରାଦଣ୍ଡର ଦଣ୍ଡାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିଥିବା ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ରାୟ ଅବୈଧ ଏବଂ ଅକାମୀ ଥିଲା । ବିକଳ୍ପ ସ୍ୱରୂପ, ଏହା ମଧ୍ୟ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଛି ଯେ, ଯଦି ଧରିନିଆଯାଏ ଯେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତିଙ୍କ ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅପିଲ୍ ଶୁଣାଣି କରିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କର ରାୟ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାପିତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଅନୁଯାୟୀ ଥିଲା, ତେବେ ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦାୟର କରାଯାଇଥିବା ଅପିଲ୍‌କୁ, ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145 (3) ଅନୁଯାୟୀ, ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା ଶୁଣାଣି କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ସମାଧାନ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତିଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିରୁ ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତ

ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅକ୍ଷମତା ବିଷୟରେ ପ୍ରଥମ ପ୍ରସଙ୍ଗ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହା ସମ୍ବିଧାନ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହାକୁ ପୁନର୍ବାର ଉତ୍ଥାପନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ବାସ୍ତବରେ, ଏହି ଆବେଦନର ସମର୍ଥନରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ଅଧିକ ଜୋର୍ ଦେଇନାହାନ୍ତି । ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିବା ଏକମାତ୍ର ପ୍ରସଙ୍ଗ ହେଉଛି ଉପରୋକ୍ତ ବିକଳ୍ପ ଦାବି, ଯାହାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145 ର ପ୍ରକୃତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ।

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145 ଖଣ୍ଡ (1)ଅନୁଯାୟୀ, ସଂସଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣୀତ ଯେକୌଣସି ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ଏବଂ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ କ୍ରମେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସାଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରିବା ପାଇଁ ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି; ଯେଉଁଥିରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ସହିତ, ଅପିଲ୍ ଶୁଣାଣିର କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନିୟମ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 134 ର ଖଣ୍ଡ (1) ର ଉପଖଣ୍ଡ (c) ଅଧୀନରେ ଅପିଲ୍ ଗ୍ରହଣ କରିବା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନିୟମ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଯେକୌଣସି ରାୟ କିମ୍ବା ଆଦେଶର ସମୀକ୍ଷା କରାଯିବାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ତଥା ସେହିଭଳି ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନିୟମାବଳୀ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଟେ ।ଏହି ଅନୁଚ୍ଛେଦ ର ଧାରା (2) ଏବଂ (3) ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଗଲା :

> (2) ଖଣ୍ଡ (3) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ, ଏହି ଧାରା ଅନ୍ତର୍ଗତ ପ୍ରଣୀତ ନିୟମାବଳୀ ଯେକୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ବସିବାକୁ ଥିବା ବିଚାରପତିଙ୍କ ନ୍ୟୁନତମ ସଂଖ୍ୟା ସ୍ଥିର କରିପାରେ, ଏବଂ ଏକକ ବିଚାରପତି ତଥା ବିଭାଗୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର କ୍ଷମତା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିପାରେ ।
>
> (3) ଏହି ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଇନର ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶ୍ନ ସହିତ ଜଡିତ କୌଣସି ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କିମ୍ବା ଧାରା 143 ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣର ଶୁଣାଣି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବସିବାକୁ ଥିବା ସର୍ବନିମ୍ନ ବିଚାରପତିଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ପାଞ୍ଚ ହେବ :

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉ ଯେ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 132 ବ୍ୟତୀତ ଏହି ଅଧ୍ୟାୟର କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ କୌଣସି ଅପିଲର ଶୁଣାଣି କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ପାଞ୍ଚ ଜଣରୁ କମ୍ ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ଏବଂ ଅପିଲର ଶୁଣାଣି ସମୟରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସୁନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ଯେ ଅପିଲରେ ଏହି ସମ୍ବିଧାନର

ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଇନର ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶ୍ନ ରହିଛି, ଯାହାର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଅପିଲର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ, ସେହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସେହି ପ୍ରଶ୍ନକୁ ମତାମତ ପାଇଁ ଏହି ଖଣ୍ଡ ଦ୍ୱାରା ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁଯାୟୀ ଗଠିତ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଇବେ, ଯାହାଦ୍ୱାରା ଏପରି କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ଯେକୌଣସି ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇପାରିବ ଏବଂ ମତାମତ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ପରେ ସେହି ମତ ଅନୁସାରେ ଅପିଲର ସମାଧାନ କରାଯିବ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ହେଉଛି ଯେ, କୌଣସି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାମଲାରେ ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ଅଛି କି ନାହିଁ, ତାହା ସେହି ସମୟରେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରାଯିବା ଉଚିତ ଯେତେବେଳେ ମାମଲାଟି ପ୍ରଥମେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖକୁ ଆସେ । ଯଦି ସେହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ଏହା ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ଥିବା ମାମଲା, ତେବେ ଏହା ସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ସେହି ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଏବଂ ଗୁଣ ସହିତ ଅପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୁଏ ଏବଂ ଏଭଳି ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବସିବାକୁ ଥିବା ବିଚାରପତିମାନଙ୍କର ସର୍ବନିମ୍ନ ସଂଖ୍ୟା ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ପୀଠ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ, ଅର୍ଥାତ୍ ଅତିକମରେ ପାଞ୍ଚ ଜଣ ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ଏକ ଖଣ୍ଡପୀଠ । ଏହାପରେ ଯୁକ୍ତିଟି ଏହିପରି ଭାବେ ଅଗ୍ରସର ହେଉଅଛି ଯେ, ଗୋଟିଏ ଥର ସାମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠ ମାମଲାକୁ ନିଜ ଏକତିଆରଭୁକ୍ତ କରି ଶୁଣାଣି ଆରମ୍ଭ କରିଦେବା ପରେ, କେବଳ ଏବଂ କେବଳ ସେହି ପୀଠ ହିଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବ, ଅର୍ଥାତ୍ ମାମଲାରେ ଉପୁଜୁଥିବା ସମସ୍ତ ସାମ୍ବିଧାନିକ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନର ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବ । ଏହି ଆବେଦନ ସପକ୍ଷରେ ହାଜର ହୋଇଥିବା ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ତ୍ରିକମଦାସ, ଧାରା (3) ରେ ବ୍ୟବହୃତ ଭାଷା ଉପରେ ଦୃଢ଼ ଭାବରେ ନିର୍ଭର କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଛନ୍ତି ଯେ 'ମାମଲା' କୁ ବିଭାଜିତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଖଣ୍ଡଟି ସମ୍ବିଧାନ ବେଞ୍ଚ ଦ୍ୱାରା ସମଗ୍ର ମାମଲାର ସମାଧାନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରେ । ତେଣୁ, ସେ ଦାବି କରନ୍ତି ଯେ ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ଥିବା ମାମଲାର ଶୁଣାଣି କରିବା ପାଇଁ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠର କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରନଥିଲା ନାହିଁ ଏବଂ ଫଳସ୍ୱରୂପ 5 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1954 ରେ ଉକ୍ତ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାୟ ଅବୈଧ ଏବଂ ଅସିଦ୍ଧ ଥିଲା । ତାଙ୍କ ମତ ଅନୁଯାୟୀ, ଆଇନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ତାଙ୍କ ମହକିଲଙ୍କ ଅପିଲ୍ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଫଇସଲା ହୋଇନାହିଁ ଏବଂ ଯେହେତୁ ଅପିଲ୍ର ଫଇସଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କୁ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ରାୟ ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କୁ ଜେଲରେ ଅଟକ ରଖିବା, ଯାହାକି ଏକ ଅବୈଧତା ଅଟେ, ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାପିତ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି

ବ୍ୟତୀତ ତାଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାଧୀନତାରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିବା ସଦୃଶ ଅଟେ ଏବଂ ଏହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 21 ଅନୁଯାୟୀ ଥିବା ତାଙ୍କର ମୌଳିକ ଅଧିକାରର ଉଲଙ୍ଘନ ଅଟେ । ଏହି ଯୁକ୍ତିଟି ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିରେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ମନେହୁଏ, କିନ୍ତୁ ଏହି ବିଷୟ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଳୟର ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ କ୍ଷମତାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରୁଥିବା ସାଧାରଣ ନୀତିଗୁଡ଼ିକର ଗଭୀର ଅନୁଧ୍ୟାନ ପରେ, ଆମେ ଏହାକୁ ସଠିକ୍ କିମ୍ବା ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ।

"ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାମଲାରେ, ବିନ୍ଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶର ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 134 (1) (c) ଅଧୀନରେ ଏକ ଯୋଗ୍ୟତା ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ। ପରିଣାମସ୍ୱରୂପ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145ର ଖଣ୍ଡ (3) ର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ, ଅପିଲ୍‌ଟିକୁ ପାଞ୍ଚ ଜଣରୁ କମ୍ ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ଏକ ଦୁଇଜାଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଥାଇ ପାରନ୍ତା । ସେହିପରି ସ୍ଥିତିରେ, ଉକ୍ତ ଦୁଇଜାଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ସୁନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହେବା ପରେ ଯେ ଏହି ଅପିଲ୍‌ରେ ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏଭଳି ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଛି, ଯାହାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅପିଲ୍‌ର ଫଇସଲା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ, ସେହି ପ୍ରଶ୍ନକୁ ମତାମତ ପାଇଁ ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ପୀଠକୁ ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ କରିପାରିଥାନ୍ତେ ଏବଂ ମତାମତ ପାଇବା ପରେ ସେହି ମତାମତ ଅନୁଯାୟୀ ଅପିଲ୍‌ର ଫଇସଲା କରିପାରିଥାନ୍ତେ । କିନ୍ତୁ ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ତ୍ରିକମଦାସଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ଦ୍ୱାରା ଆମେ ଏହା କହିପାରିବା ଯେ ଯଦି ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାମଲାଟି ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ତିନି ଜଣ ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ଏକ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥାନ୍ତା, ତେବେ ସେହି ବେଞ୍ଚ ସାମ୍ବିଧାନିକ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ମତାମତ ପାଇଁ ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ପୀଠକୁ ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ କରି ଏବଂ ମତାମତ ପାଇବା ପରେ, ସେହି ମତାମତ ସହ ସଙ୍ଗତି ରଖି ଗୁଣବତ୍ତା ଆଧାରରେ ମାମଲାର ଅବଶିଷ୍ଟ ଭାଗର ଫଇସଲା କରି ଏହାକୁ ବିଭାଜିତ କରିପାରିଥାନ୍ତା; ମାତ୍ର ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ପାଞ୍ଚ ବା ତତୋଧିକ ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ପୀଠ, ଯାହା ସମ୍ମୁଖରେ ମାମଲାଟି ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି, ସେ ସାମ୍ବିଧାନିକ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ନିଷ୍ପତ୍ତି କରି ଏବଂ ମାମଲାର ଅବଶିଷ୍ଟ ଭାଗକୁ ପାଞ୍ଚ ଜଣରୁ କମ୍ ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ଏକ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସାମ୍ବିଧାନିକ ପୀଠର ମତାମତ ଅନୁଯାୟୀ ଗୁଣବତ୍ତା ଆଧାରରେ ପରିଚାଳନା ଓ ଫଇସଲା କରିବା ପାଇଁ ଛାଡ଼ି, ମାମଲାକୁ ବିଭାଜିତ କରିପାରିବ ନାହିଁ, ଯାହାଦ୍ୱାରା ସାମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠର ସମୟ ବଞ୍ଚିପାରିବ ।"ଅନୁଚ୍ଛେଦ 228ର ମଧ୍ୟ ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇପାରିବ, ଯାହା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଏହି କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ ଯେ ଯଦି ସେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଯେ ତାଙ୍କର ଅଧସ୍ତନ କୌଣସି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିଚାରାଧୀନ

ଥିବା ଏକ ମାମଲାରେ ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଏଭଳି ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ଅଛି, ଯାହାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉକ୍ତ ମାମଲାର ଫଇସଲା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ, ତେବେ ସେ ସେହି ମାମଲାକୁ ନିଜ ପାଖକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିପାରିବେ ଏବଂ କିମ୍ବା ନିଜେ ସେହି ମାମଲାର ଫଇସଲା କରିପାରିବେ କିମ୍ବା ଉକ୍ତ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି ମାମଲାଟିକୁ ସେହି ଅଦାଲତକୁ ଫେରସ୍ତ କରିପାରିବେ, ଯେଉଁଠାରୁ ଏହା ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରାଯାଇଥିଲା, ଯଦ୍ଦ୍ୱାରା ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ସହ ସଙ୍ଗତି ରଖି ମାମଲାର ଫଇସଲା କରିବାକୁ ଆଗକୁ ବଢ଼ିପାରିବେ । ଏଠାରେ ପୁଣି ଥରେ, ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ଆମକୁ ଏହା ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ବାଧ କରୁଛି ଯେ ଯେତେବେଳେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ଥିବା ଏକ ମାମଲାକୁ ବିଭାଜିତ କରିପାରିବେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠ ତାହା କରିପାରିବ ନାହିଁ ।"ସମ୍ବିଧାନର ଏହିସବୁ ପ୍ରାବଧାନ ବ୍ୟତୀତ, କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ବିଧାନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣୀତ କିଛି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି, ଯାହା ଫଳରେ ଏକ ମାମଲାର ଆଂଶିକ ଶୁଣାଣି ଜଣେ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏବଂ ଆଂଶିକ ଶୁଣାଣି ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥାଏ । କେବଳ କିଛି ଉଦାହରଣ ଦେବାକୁ ଗଲେ, ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଧାରା 24 ଏବଂ ଆଦେଶ 18, ନିୟମ 15 ଏବଂ ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଧାରା 350, 526, 528 and 556ର ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇପାରେ । ଶ୍ରୀ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ତ୍ରିକମଦାସଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ ଯଦି ଏହାର ଯଥାର୍ଥ ନିଷ୍କର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଆଯାଏ, ତେବେ ଏହାର ଅର୍ଥ ଏହା ହେବ ଯେ, ଯଦିଓ ସାଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା ଅଧୀନରେ ପରିଚାଳିତ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଶୁଣାଣି ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ବିଭକ୍ତ କରିପାରିବେ, କିନ୍ତୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠ ତାହା କରିପାରିବେ ନାହିଁ, ଯଦି ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ଥିବା ମାମଲା ଏହା ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୁଏ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ନିଜ ଯୁକ୍ତିରୁ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ଅସଙ୍ଗତିକୁ ସ୍ୱୀକାର କରୁଛନ୍ତି, ମାତ୍ର ସେ ଦାବି କରନ୍ତି ଯେ ଏହାର ସାହାଯ୍ୟ କରାଯାଇପାରିବନାହିଁ, କାରଣ ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ମାମଲାର ବିଭାଜନକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ମଞ୍ଜୁରି ଦେଇଥାଏ, ଯେତେବେଳେ କି ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145ର ଖଣ୍ଡ (3) ର ମୂଳ ଭାଗରେ ଏପରି କିଛି ନାହିଁ । ତାଙ୍କର ଯୁକ୍ତି ହେଉଛି ଯେ, ଉପରୋକ୍ତ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ମାମଲାର ବିଭାଜନକୁ ଅନୁମତି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ କାରଣ ସମ୍ବିଧାନର ବିଶେଷ ବ୍ୟବସ୍ଥା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାବଧାନ ସେହି ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏଭଳି ବିଭାଜନ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥାଏ। ସେ ଦାବି କରନ୍ତି ଯେ, ଏହିସବୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିବା

1955
ରାଓ ଶିବା ବାହାଦୁର ସିଂ
ବନାମ
ବିନ୍ଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଦାସ

ତଥ୍ୟ ହିଁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ସୂଚିତ କରେ ଯେ, ଯଦି ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ନଥାନ୍ତା, ତେବେ ମାମଲାର କୌଣସି ବିଭାଜନ ହୋଇପାରିନଥାନ୍ତା । ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଏକ ମାମଲାର ଅବିଭାଜ୍ୟତାର ସାଧାରଣ ନିୟମର ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଅଟେ । ଆମେ ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ସଠିକ୍ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଅସମର୍ଥ ।

ପ୍ରଥମତଃ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145 (3) ର ପ୍ରାବଧାନ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 228 ଏବଂ ଉପରୋକ୍ତ ସଂହିତାଗୁଡ଼ିକର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡିକ ଅତି ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ସୂଚିତ କରେ ଯେ, ଶୁଣାଣି ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ବିଭକ୍ତ କରିବା ସମ୍ବିଧାନ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ଆଇନର ସାଧାରଣ ନିୟମାବଳୀର ବିରୋଧୀ ନୁହେଁ । ସମ୍ବିଧାନର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ନୀତି ସ୍ପଷ୍ଟ ଏବଂ ଏହା କେବଳ ଏତିକି ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରେ ଯେ, ସମସ୍ତ ସାମ୍ବିଧାନିକ ପ୍ରଶ୍ନର ଶୁଣାଣି ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଞ୍ଚ ଜଣରୁ କମ୍ ନଥିବା ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯିବା ଉଚିତ । ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ ହେଉଛି, ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାମଲାର ଅବଶିଷ୍ଟ ଅଂଶକୁ ପାଞ୍ଚ ଜଣରୁ କମ୍ ବିଚାରପତି ବିଶିଷ୍ଟ ଏକ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଫଇସଲା କରାଯିବାରେ କୌଣସି ସାମ୍ବିଧାନିକ ଆପତ୍ତି ରହିପାରିବ ନାହିଁ, ଯଦ୍ଦ୍ୱାରା ପାଞ୍ଚ କିମ୍ବା ଅଧିକ ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ସାମ୍ବିଧାନିକ ପୀଠର ସମୟ ବଞ୍ଚାଯାଇପାରିବ ।

ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯେଉଁଭଳି ଅବିଭାଜ୍ୟତାର ସାଧାରଣ ନିୟମ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରାଯାଉଛି, ସେଭଳି କୌଣସି ନିୟମ ବିଷୟରେ ଆମେ ଅବଗତ ନାହୁଁ । ନୀତିଗତ ଭାବେ ଏପରି କିଛି ନାହିଁ ଯାହା ଏହା ଆବଶ୍ୟକ କରେ ଯେ ଗୋଟିଏ ମାମଲାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷ୍ପତ୍ତି ସର୍ବଦା ଜଣେ ବିଚାରପତି କିମ୍ବା ଗୋଟିଏ ବିଚାରପତି ମଣ୍ଡଳୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ହେବା ଉଚିତ, ଯଦିଓ ଏହିପରି ସେହି ମାମଲାକୁ ସୁବିଧାଜନକ ଭାବେ ଦୁଇ ବା ତତୋଧିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ସମାଧାନ ହୋଇପାରିବ । ପ୍ରକୃତପକ୍ଷେ, 'ମୌଲବୀ ମହମ୍ମଦ ଅବଦୁଲ ମଜିଦ୍ ବନାମ ମହମ୍ମଦ ଅବଦୁଲ ଅଜିଜ୍ ([1])ଙ୍କ ମାମଲାରେ ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲ୍ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ, ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ବିଚାରପତିଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଦୁଇଟି ଅଂଶ ବିଶିଷ୍ଟ ଏକ ମାମଲା ଥାଏ—ଯେଉଁଥିରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରର ପ୍ରଶ୍ନ ଏବଂ ଅନ୍ୟଟି ସେହି ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାର ଉପରେ ଆଧାରିତ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ହିସାବ କିତାବର ପ୍ରଶ୍ନ ଥାଏ, ତେବେ ପ୍ରଥମ ପ୍ରଶ୍ନର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁସନ୍ଧାନ ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷିତ ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ତାଙ୍କୁ ଅନୁମତି ଦେବା ପାଇଁ ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର କୌଣସି ପ୍ରାବଧାନର

([1]) L.R. 24 I.A. 22.

ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ; ଏବଂ ଏଭଳି ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ କ୍ଷମତା ବାହାରେ ବୋଲି ବିଚାର କରିବା ଏବଂ ଏହାକୁ ଏକ ତ୍ରୁଟି ଦର୍ଶାଇ ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷିତ ରଖାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ହେଉଛି ନ୍ୟାୟର ଏକ ଗୁରୁତର ଅବମାନନା । ବାସ୍ତବରେ, ଯଦି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରନ୍ତି, ତେବେ ସେ ପ୍ରାୟତଃ ଏହାର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗ କରି ଆଞ୍ଚଳିକ/ଆଇନଗତ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର କିମ୍ବା ସମୟସୀମା କିମ୍ବା ସେହିଭଳି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପ୍ରଶ୍ନ ଭାବେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥାନ୍ତି ଏବଂ ତଥ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁସନ୍ଧାନ ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷିତ ରଖନ୍ତି । ଦୁଇ ବା ତତୋଧିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏକ ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ହେବା ଫଳରେ ପ୍ରାୟତଃ ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରେ ଏବଂ ହୋଇଥାଏ ମଧ୍ୟ, ଯେଉଁଥିରେ ସେହି ମାମଲାଟି ସମାନ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପତ୍ତି ହୋଇପାରେ ନାହିଁ; କାରଣ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିବା ବିଚାରପତି ଜଣକ ମୃତ୍ୟୁ, ଅବସର କିମ୍ବା ସ୍ଥାନାନ୍ତର କାରଣରୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟଗୁଡ଼ିକରେ ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ନଥାଇପାରନ୍ତି । ତେଣୁ, ଏଥିରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହେଉଛି ଯେ, ଶୁଣାଣି ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏକ ମାମଲାର କୌଣସି କାଳ୍ପନିକ 'ଅବିଭାଜ୍ୟତାର ସାଧାରଣ ନିୟମ' ଆଧାରରେ କୌଣସି ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଯେଉଁ ସାଧାରଣ ନିୟମ ଉପରେ ଭରସା କରୁଛନ୍ତି ସେଭଳି କୌଣସି ନିୟମ ନାହିଁ ଏବଂ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ବିଭାଜନ ସାଧାରଣତଃ ଆଇନର କିମ୍ବା ବିଶେଷ କରି ସମ୍ବିଧାନର ପ୍ରତିକୂଳ ନୁହେଁ ବୋଲି ଏହି ବିଚାର ଆମକୁ ସେହି ନିଷ୍କର୍ଷରେ ପହଞ୍ଚାଉଛି ଯେ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145 ର ଖଣ୍ଡ (3) ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ସମୟରେ ସେଥିରେ ବ୍ୟବହୃତ ମାମଲା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକରେ ଅବିଭାଜ୍ୟତାର କୌଣସି ଗୁଣ ଆରୋପ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ। ଆରମ୍ଭରୁ ଏକ ମାମଲାରେ ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ଥାଇପାରେ, ମାତ୍ର ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏହା ନଥାଇ ମଧ୍ୟ ପାରେ। ମନେକରନ୍ତୁ, ସାମ୍ବିଧାନିକ ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ଥିବା ଏକ ମାମଲାକୁ ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ ମାମଲା ସପକ୍ଷରେ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଖଣ୍ଡପୀଠକୁ ଅବଗତ କରାଉଛନ୍ତି ଯେ ସେ କୌଣସି ସାମ୍ବିଧାନିକ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ ଦେବାକୁ ଚାହୁଁନାହାନ୍ତି; ତେବେ ସେଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ସେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଜିଦ୍ ଧରିପାରିବେ ନାହିଁ ଯେ ପାଞ୍ଚ କିମ୍ବା ତତୋଧିକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠର ସମୟ ଏଭଳି ଏକ ମାମଲାର ସମାଧାନ ପାଇଁ କ୍ଷୟିତ କରାଯିବା ଉଚିତ, ଯାହାକି ତାଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ ନିଷ୍ପତ୍ତି କାରଣରୁ କୌଣସି ସାମ୍ବିଧାନିକ ପ୍ରଶ୍ନରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇସାରିଛି । ସେହିଭଳି, ଯେତେବେଳେ

ମାମଲାରେ ଜଡ଼ିତ ସାମ୍ବିଧାନିକ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଦ୍ୱାରା କରିଦିଆଯାଏ, ତେବେ ମାମଲାର ବାକି ଥିବା ଅଂଶକୁ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଭାବେ "ଏହି ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ଥିବା ମାମଲା ବୋଲି ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହା ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ଉଚିତ ଯେ ଯେତେବେଳେ ଏକ ମାମଲା କିମ୍ବା ଅପିଲ୍‌କୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ସଠିକ୍ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ, ସେତେବେଳେ ପକ୍ଷମାନେ କେବଳ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହୋଇଥାନ୍ତି, କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଖଣ୍ଡପୀଠର ନୁହେଁ । ଯେହେତୁ ସମ୍ବିଧାନ ଏବଂ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣୀତ ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସର୍ବନିମ୍ନ ସଂଖ୍ୟକ ବିଚାରପତି ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଉତ୍ଥାପିତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଶୁଣାଣି ଓ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ଉପସ୍ଥିତ ଅଛନ୍ତି, ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପକ୍ଷରୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରନ୍ତି ଏବଂ ପକ୍ଷମାନେ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ପ୍ରାପ୍ୟ ପାଇଥାନ୍ତି । ଯଦି ଏକ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲ୍ ଭଳି ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ କୌଣସି ମାମଲାକୁ ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ହକଦାର ବୋଲି ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଏହା କରାଯାଇପାରିବ ତେବେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145 (3)ର ଏଭଳି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯିବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ ଯାହା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ତାର ସେହି ଅନ୍ତର୍ନିହିତ କ୍ଷମତାରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିବ । ଯଦି ଆମେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145 ର ଖଣ୍ଡ (3) କୁ ଏହିଭଳି ଭାବେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ଯେ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏବଂ ଯେଉଁ ଅଂଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ମାମଲାରେ ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ରହିଛି, ସେହି ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସର୍ବନିମ୍ନ ପାଞ୍ଚ ଜଣ ବିଚାରପତି ବସିବା ଆବଶ୍ୟକ, ତେବେ ଏହା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାକୃତିକ ନ୍ୟାୟର କୌଣସି ନୀତି କିମ୍ବା କୌଣସି ଆଇନଗତ ନୀତିର ଉଲଙ୍ଘନ ହେବ ନାହିଁ । ଆମେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145 ର ଖଣ୍ଡ (3)ର ଭାଷାରେ ଏପରି କିଛି ପାଉନାହୁଁ ଯାହା ଏହି ବ୍ୟାଖ୍ୟାର ବିରୋଧୀ ଅଟେ । ବାସ୍ତବରେ, ଏହି ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଆଧାରରେ ହିଁ ଏହି ଅଦାଲତରେ ଏକ ପ୍ରଥା ଗଢ଼ିଉଠିଛି ଯେଉଁଥିରେ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠ ସମସ୍ତ ସାମ୍ବିଧାନିକ ପ୍ରଶ୍ନର ସମାଧାନ କରନ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ବିଧାନ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ମତ ଅନୁଯାୟୀ ସମାଧାନ କରିବା ପାଇଁ ପାଞ୍ଚ ଜଣରୁ କମ୍ ବିଚାରପତି ବିଶିଷ୍ଟ ଏକ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଉପରେ ଛାଡ଼ିଦିଅନ୍ତି । ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145 ର ଅନୁଚ୍ଛେଦ (3)ର ମୂଳ ପାଠ୍ୟରେ ଆମେ ଏପରି କିଛି ପାଉନାହୁଁ ଯାହା ଆମକୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସୂକ୍ତି ନ୍ୟାୟାଳୟର କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି ହିଁ ଅଦାଲତର ଆଇନରୁ ଦୂରେଇ ଯିବାକୁ ବାଧ କରିବ, ଯାହା କି

ବରୋଜ୍ ବନାମ ଉଚ୍ଚ ଆୟୋଗ ନ୍ୟାୟାଳୟ (1) ମାମଲାରେ ଲର୍ଡ କୋକ୍‌ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିପାଦିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ *ହବିବୁର ରହମାନ ବନାମ ସୈଦାନ୍ନେସା ବିବି* (2) ମାମଲାରେ ସ୍ୱୀକୃତି ସହ ଉଦ୍ଧୃତ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉପରୋକ୍ତ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଆମେ ବିଚାର କରୁ ଯେ ପ୍ରଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କୁ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ସର୍ତ୍ତାଧିନ ଆଦେଶର ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ଏବଂ ବୈଧ ଜବାବ ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଆମେ ତଦାନୁଯାୟୀ ଆଦେଶ ଦେଉଛୁ ।

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସିହ୍ନା - ମୁଁ ଦୁଃଖର ସହିତ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧୪୫ (୩) ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଉପରେ ମୋର ବିଜ୍ଞ ସହକର୍ମୀ ବିଚାରପତିମାନଙ୍କ ସହ ଅସହମତି ପ୍ରକାଶ କରୁଛି, ଯାହା କି ଏହି ମାମଲାରେ ବିବାଦର ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ ଅଟେ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145 ର ଖଣ୍ଡ (3) ଏହି ସର୍ତ୍ତାବଳୀରେ ଅଛି :-

"ଏହି ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନର ସମାଧାନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କିମ୍ବା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 143 ଅଧୀନରେ କୌଣସି ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣର ଶୁଣାଣି କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବସିବାକୁ ଥିବା ବିଚାରପତିଙ୍କ ସର୍ବନିମ୍ନ ସଂଖ୍ୟା ପାଞ୍ଚ ହେବ:

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉ ଯେ, ଯେଉଁଠାରେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 132 ବ୍ୟତୀତ ଏହି ଅଧ୍ୟାୟର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ଅପିଲ୍‌ର ଶୁଣାଣି କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ପାଞ୍ଚ ଜଣରୁ କମ୍ ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ହୋଇଥାଏ, ଏବଂ ଅପିଲ୍‌ର ଶୁଣାଣି ସମୟରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଯେ ଏହି ଆପିଲ୍‌ରେ ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏଭଳି ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ଅଛି ଯାହାର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଅପିଲ୍‌ର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ, ସେତେବେଳେ ସେହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏଭଳି ପ୍ରଶ୍ନର ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହି ଖଣ୍ଡର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ଗଠିତ ଏକ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିକଟକୁ ମତାମତ ପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନଟିକୁ ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ କରିବେ ଏବଂ ସେହି ମତାମତ ସାବ୍ୟସ୍ତତା ହେବା ପରେ, ତଦାନୁଯାୟୀ ଅପିଲ୍‌ର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ସମାଧାନ କରିବେ । ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ଯେ, ସମ୍ବିଧାନ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ମୂଳ, ଅପିଲୀୟ କିମ୍ବା ପରାମର୍ଶ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଅଧୀନକୁ ଆସୁଥିବା ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ଶୁଣାଣି ପାଇଁ ବିଚାରପୀଠ ଗଠନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନିୟମ ପ୍ରଣୟନ କରିବାକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିନାହିଁ ।

(1) 3 Bulst. 48, 53.
(2) I.L.R. 51 Cal. 331, 335.

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145 ର ଖଣ୍ଡ (2) ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଯେକୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବସିବାକୁ ଥିବା ବିଚାରପତିମାନଙ୍କ ସର୍ବନିମ୍ନ ସଂଖ୍ୟା ସ୍ଥିର କରିବା ଏବଂ ଏକକ ବିଚାରପତି ଓ ବିଭାଗୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର କ୍ଷମତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ନିୟମ ପ୍ରଣୟନ କରିବାର କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଏହି କ୍ଷମତା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଉପରୋକ୍ତ ଖଣ୍ଡ (୩) ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସୀମାବଦ୍ଧତା ଅଧୀନରେ ରହିଛି; ଅର୍ଥାତ୍, ଯେଉଁଠାରେ କୌଣସି ମାମଲାରେ ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ଥାଏ (ଆମର ବର୍ତ୍ତମାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବାଦ୍ ଦେଇ), ସେଭଳି ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ସମ୍ବିଧାନ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବିଚାରପତିଙ୍କ ସର୍ବନିମ୍ନ ସଂଖ୍ୟା ହେଉଛି ପାଞ୍ଚ । ଏକ ମାମଲାରେ ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ସହିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇପାରେ । ଏହି ମାମଲାରେ ଆମକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକୁ ହେବ ଯେ ଖଣ୍ଡ (3) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାମଲାକୁ ବୁଝାଉଛି ନା ମାମଲାର ଏକ ଅଂଶକୁ । ମୋ ମତରେ, ସମ୍ବିଧାନ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145ର ଖଣ୍ଡ (3) ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ସମୟରେ, ଏକ ମାମଲାରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ବିବାଦର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାମଲାକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇଥାଏ, ଯାହା ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ସହିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥାଇପାରେ । ପ୍ରାବଧାନର ପରିସରଭୁକ୍ତ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ବାଦ୍ ଦେଲେ, ମୁଖ୍ୟ ଖଣ୍ଡ (3) ଗୋଟିଏ ମାମଲାକୁ ବିଭିନ୍ନ ଭାଗରେ ବିଭାଜନ କରିବାକୁ ପ୍ରଶ୍ରୟ ଦିଏନାହିଁ, ଯେଉଁଥିରେ କି ମାମଲାର ଗୋଟିଏ ଭାଗରେ ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ଥିବ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଭାଗ ବା ଭାଗଗୁଡ଼ିକରେ ସେଭଳି ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ନଥିବ । ଏହି ନିଷ୍କର୍ଷରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ମୋର କାରଣଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରୂପ :

ପ୍ରାବଧାନ ସହିତ ପଢ଼ାଗଲେ ଖଣ୍ଡ (3) ନିଜେ ଏକ 'ମାମଲା' ଏବଂ ପ୍ରାବଧାନରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ପ୍ରକୃତିର ଏକ 'ପ୍ରଶ୍ନ' ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ସମ୍ବିଧାନ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରିଛି ଯେ ପ୍ରାବଧାନର ପରିସରଭୁକ୍ତ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ବିଭାଜିତ କରାଯାଇପାରେ, ଯଦ୍ଦ୍ୱାରା ସାମ୍ବିଧାନିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ରଖୁଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ଅତିକମରେ ପାଞ୍ଚ ଜଣ ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ଏକ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇପାରିବ, ଯାହାକୁ ସୁବିଧା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପ୍ରାବଧାନରେ ପରିକଳ୍ପିତ ପାଞ୍ଚ ଜଣରୁ କମ୍ ବିଚାରପତି ବିଶିଷ୍ଟ ବିଭାଗୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଓଲଟା ଭାବେ ଏକ "ସାମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠ" ଭାବରେ ଅଭିହିତ କରାଯାଇପାରେ । ମୁଖ୍ୟ ଖଣ୍ଡ (3)ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ମାମଲାର ଶୁଣାଣି ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଦ୍ୱାରା ହେବା ଆବଶ୍ୟକ, ଯେଉଁଠାରେ କି ପ୍ରାବଧାନ ପରିକଳ୍ପନା କରେ ଯେ କେବଳ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଗୁରୁତ୍ୱର ପ୍ରଶ୍ନ (ଏକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଶବ୍ଦାବଳୀ ବ୍ୟବହାର

କଲେ) ସାମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପତ୍ତି ହେବ ଏବଂ ଯେଉଁ ମାମଲାରୁ ଏଭଳି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପୁନ୍ନ ହୁଏ, ତାହା ମୂଳତଃ ଶୁଣାଣି ପାଇଁ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା ବିଭାଗୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରରେ ରଖାଯାଇଥିଲା ।

ସମ୍ବିଧାନ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ରଖୁଥିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାନ ପ୍ରଦାନ କରିଛି । ଯଦି ସମ୍ବିଧାନ ପ୍ରଣେତାମାନଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏହା ହୋଇଥାନ୍ତା ଯେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାମଲା ନୁହେଁ, ବରଂ କେବଳ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ପ୍ରକୃତିର କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରଶ୍ନର ଶୁଣାଣି ଅତିକମରେ ପାଞ୍ଚ ଜଣ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯିବ, ତେବେ ସେମାନେ ପ୍ରାବଧାନରେ ବ୍ୟବହୃତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଭଳି ସମାନ ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରିଥାନ୍ତେ, ଯାହା କି ସମ୍ବିଧାନ ବିଚାରପୀଠକୁ ନିଜର ମତାମତ ଦେବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେଇଥାନ୍ତା ଯଦ୍ୱାରା ବିଭାଗୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସେହି ମତାମତ ଅନୁଯାୟୀ ମାମଲାର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିପାରିଥାନ୍ତେ ।

ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 228ର ର ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ମଧ୍ୟ ଜଣାପଡ଼ିବ ଯେ ସମ୍ବିଧାନ ପ୍ରଣେତାମାନେ 'ମାମଲାର ନିଜସ୍ୱ ନିଷ୍ପତ୍ତି' ଏବଂ ସେହି ମାମଲାରେ ଜଡ଼ିତ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ରଖୁଥିବା ଏକ 'ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ' ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟ ପ୍ରତି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଚେତନ ଥିଲେ । ସେହି ଅନୁଚ୍ଛେଦରେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି ଯେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସେହି ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ସହିତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଜେ କରିବେ ଅଥବା କେବଳ ସେହି ପ୍ରଶ୍ନ ବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରି ମାମଲାଟିକୁ ମୂଳ ଅଦାଲତକୁ ଫେରାଇଦେବେ, ଯଦ୍ୱାରା ସେହି ପ୍ରଶ୍ନ ବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ଅନୁଯାୟୀ ମାମଲାର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ସମାଧାନ କରାଯାଇପାରିବ । ସମ୍ବିଧାନ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଏହା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ପାଇଁ ପ୍ରଣୟନ କରିଛି ଯେ, ମାମଲାର ନିଜସ୍ୱ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବା ଏବଂ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ରଖୁଥିବା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ମଧ୍ୟରେ ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଛି ।

ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ କି ଯଦି ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145ର ଖଣ୍ଡ (3) କୁ ପ୍ରାବଧାନ ବିନା ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିଲା, ତେବେ ଗୋଟିଏ ମାମଲାର ଶୁଣାଣି ପର୍ଯ୍ୟାୟ କ୍ରମେ କରାଯାଇପାରିଥାନ୍ତା, ଯେଉଁଥିରେ ପ୍ରଥମେ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ କେବଳ ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଥାନ୍ତେ ଏବଂ ତା'ପରେ ମାମଲାର ଅବଶିଷ୍ଟ ଭାଗର ଶୁଣାଣି ଓ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଏକ ବିଭାଗୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥାନ୍ତା ? ମୋ ମତରେ, ତାହା ମୁଖ୍ୟ ଖଣ୍ଡ (3) ର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପ୍ରାବଧାନଗୁଡ଼ିକର ଅନୁପାଳନ ହୋଇନଥାନ୍ତା । ତେଣୁ, ସମ୍ବିଧାନ ପ୍ରଣେତାମାନେ

ମୁଖ୍ୟ ଖଣ୍ଡ (3) ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସାଧାରଣ ନିୟମର ଏକ ବ୍ୟତିକ୍ରମସ୍ୱରୂପ ଏହି ପ୍ରାବଧାନଟିକୁ ପ୍ରଣୟନ କରିଛନ୍ତି । ଏଠାରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାକୁ ହେବ ଯେ ପ୍ରାବଧାନଟି କେବଳ ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ, ଯାହା କି ପୁନଶ୍ଚ ଏହି ସର୍ତ୍ତ ଅଧୀନରେ ରହିଛି ଯେ ସେଭଳି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 132ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ମାଧ୍ୟମରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଆସିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଏଥିରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଜଣାପଡୁଛି ଯେ ମୁଖ୍ୟ ଖଣ୍ଡ (3) ରେ ପରିକଳ୍ପିତ ସମସ୍ତ ମାମଲା ନୁହେଁ, ବରଂ କେବଳ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକାରର ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ହିଁ ପ୍ରାବଧାନର ଏହି ଯୋଗ୍ୟତା ଭିତ୍ତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନକୁ ଆସିବେ ।

'ମାମଲା' ଶବ୍ଦଟିକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଏହାକୁ ଏକ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଆଇନ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ଏହା ଏକ 'ମକଦ୍ଦମା'କିମ୍ବା ଏକ 'ଅପିଲ୍' ତୁଳନାରେ ଅନେକ ବ୍ୟାପକ ଅଟେ । ତେଣୁ, ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 132 ଅଧୀନରେ ଆସୁଥିବା ଆପିଲ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟତୀତ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଅଣାଯାଉଥିବା ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ଅପିଲ୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରାବଧାନ ଲାଗୁ ହେବ, ସେଠାରେ ମୁଖ୍ୟ ଖଣ୍ଡ (3) ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ମୂଳ, ଅପିଲୀୟ ଏବଂ ପରାମର୍ଶ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ପରିସରଭୁକ୍ତ ସମସ୍ତ ଅପିଲ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମସ୍ତ ବିଷୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲାଗୁ ହେବ । ମୋ ମତରେ, ଏଥିରେ ସାମାନ୍ୟତମ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଖଣ୍ଡ (3) ର ମୁଖ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ସର୍ବସାମିଲ୍ ଅଟେ ଏବଂ ଏହା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଆସୁଥିବା ସମସ୍ତ ମାମଲାକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇଥାଏ ।

ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇ ନାହିଁ ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାଟି ପ୍ରାବଧାନର ପରିସରଭୁକ୍ତ ଅଟେ, କିନ୍ତୁ ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଯଦି ଏକ ବିଭାଗୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପାଇଁ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ରଖୁଥିବା ଏକ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠକୁ ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ କରିବା ପାଇଁ ମୁକ୍ତ ଅଛି, ତେବେ ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ବିଭାଗୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିକଟକୁ ପ୍ରେରଣ କରିବାକୁ କାହିଁକି ସକ୍ଷମ ବା ଯୋଗ୍ୟ ହେବେ ନାହିଁ ? ଏହାର ଉତ୍ତର ହେଉଛି – ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ବିଧାନର ସ୍ପଷ୍ଟ ଶବ୍ଦାବଳୀରେ ପୂର୍ବୋକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଟି ଅନୁଧ୍ୟାନ କରାଯାଇଛି, ସେଠାରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାଟି କରାଯାଇନାହିଁ । କିମ୍ବା ସେହି ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି ନିୟମ ମଧ୍ୟ ନାହିଁ ।

କିନ୍ତୁ ଏହା ମଧ୍ୟ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଛି ଯେ, ଏକ ମାମଲାକୁ ବିଭିନ୍ନ ଭାଗରେ ବିଭାଜନ କରିବା, ଯେଉଁଥିରେ ଗୋଟିଏ ଭାଗରେ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ରଖୁଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିବ ଏବଂ

ଅବଶିଷ୍ଟ ଭାଗରେ ସେଭଳି ପ୍ରକାରର ପ୍ରଶ୍ନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନଥିବ । ତାହା ସମ୍ବିଧାନର ପ୍ରାବଧାନଗୁଡ଼ିକର ବିରୋଧୀ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ, ମୋ ମତରେ, ଯଦି ସମ୍ବିଧାନ ଏକ ମାମଲାକୁ ବିଭିନ୍ନ ଭାଗରେ ବିଭାଜନ କରିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଛି, ଯେଉଁଥିରେ ଗୋଟିଏ ଭାଗ ସମ୍ବିଧାନ ବିଚାରପୀଠ ଭଳି ଏକ ଉଚ୍ଚତର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ବିଶିଷ୍ଟ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ ହେବ ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ଭାଗ ବିଭାଗୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଭଳି ଏକ ନିମ୍ନତର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ବିଶିଷ୍ଟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯିବ, ତେବେ ସେହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟତିରେକେ ଏକ ମାମଲାର ବିଭାଜନ ମଧ୍ୟ ଅନୁମତିଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିବା ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ। ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା ଏବଂ ଫୌଜଦାରୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର କେତେକ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଉଦ୍ଧୃତ କରାଯାଇ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ, ସେହି ସଂହିତାଗୁଡ଼ିକ ସମାନ ମାମଲାର ଆଂଶିକ ଶୁଣାଣି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯିବାକୁ ପରିକଳ୍ପନା କରନ୍ତି; କିନ୍ତୁ ସେଗୁଡ଼ିକ ସମାନ ବା ସମକକ୍ଷ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ବିଶିଷ୍ଟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଟନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ ମାମଲାର ବିଷୟବସ୍ତୁ ତୁଳନାରେ ସ୍ୱୟଂ ଅଦାଲତର କ୍ଷମତା ଉପରେ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏନାହିଁ । ଯେଉଁ ଅଦାଲତ ମୂଳତଃ ମାମଲାର ପରିଚାଳନା କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯେଉଁ ଅଦାଲତ ଶେଷରେ ବିଷୟଟିର ଶୁଣାଣି ଓ ନିଷ୍ପତ୍ତି କଲେ, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟ କିମ୍ବା ଏହାର ଯେକୌଣସି ଅଂଶର ବିଚାର କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଏଠାରେ ସେଭଳି ସ୍ଥିତି ନାହିଁ । ଏହି ମାମଲାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏହି ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି ଯେ, ଯେହେତୁ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଭାବେ ତାଙ୍କ ଅପିଲ୍‌ରେ ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ଥିଲା ଏବଂ ଯେହେତୁ ଏହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145ର ଖଣ୍ଡ (3) ର ପ୍ରାବଧାନ ପରିସରଭୁକ୍ତ ହେଉ ନଥିଲା, ତେଣୁ ଆରମ୍ଭରୁ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଚାର ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା ହିଁ କରାଯିବା ଉଚିତ ଥିଲା । ଏହି ଯୁକ୍ତିର ଉତ୍ତରରେ ଏହା ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ, ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା ସାମ୍ବିଧାନିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ରଖୁଥିବା ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ ହେବା ପରେ, ମାମଲାଟି ସେଭଳି ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ଥିବା ମାମଲା ହୋଇ ରହିଲା ନାହିଁ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଏହାର ଶୁଣାଣି ଏକ ବିଭାଗୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇପାରିଥାନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବାରେ ଅସୁବିଧା ହେଉଛି ଯେ, ଯେତେବେଳେ ଥରେ ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ସେହି ମାମଲାର ଦାୟିତ୍ୱ ବା କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ନେଇସାରିଥିଲା, ସେତେବେଳେ ସେହି ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଭାଗ କରିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ବିଚାରପୀଠକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିପାରିଲା ନାହିଁ । ସେହି ବିଚାରପୀଠ ହିଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାମଲାର ଶୁଣାଣି କରିବା ଉଚିତ ଥିଲା ଏବଂ ଏଭଳି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାର କ୍ଷମତା ତାଙ୍କର ନଥିଲା ଏବଂ

1955
ରାଓ ଶିବା ବାହାଦୁର ସିଂ
ବନାମ
ବିନ୍ଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଦାସ

ଏହା ସେଭଳି କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇନଥିଲା ଯେ ମାମଲାର ଅବଶିଷ୍ଟ ଭାଗର ଶୁଣାଣି ଏକ ବିଭାଗୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯିବା ଉଚିତ । ଯେତେବେଳେ ଥରେ ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ କୌଣସି ମାମଲାର ଦାୟିତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପରେ, ସେତେବେଳେ ସେହି ବିଚାରପୀଠକୁ ମାମଲାଟିର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶୁଣାଣି କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିୟମ ପ୍ରଣୟନ କ୍ଷମତା ଅଧୀନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନିୟମାବଳୀରେ ଏଭଳି କୌଣସି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଜଣା ନଥିଲା, ଯାହାଦ୍ୱାରା ଗୋଟିଏ ମାମଲା ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ଆଗକୁ ଆସିବା ପରେ ସେହି ବିଚାରପୀଠରୁ ସ୍ୱତଃପ୍ରବୃତ୍ତ ଭାବେ କିମ୍ବା କୌଣସି ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଆଦେଶ ବଳରେ ଏକ ବିଭାଗୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୋଇପାରିବ । କିନ୍ତୁ ଏହା ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଯାଇଛି ଯେ, ଏଭଳି ହୋଇପାରେ ଯେ ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ମାମଲାର ଶୁଣାଣି ଆରମ୍ଭ କରିଥାଇପାରେ, ଏବଂ ଶୁଣାଣି ଶେଷ ହେବା ପୂର୍ବରୁ କୌଣସି ବିଚାରପତିଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରଣରୁ ସେ ମାମଲାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶୁଣାଣି କରିବାକୁ ଅସମର୍ଥ ହୋଇପଡ଼ନ୍ତି, ଏବଂ ସେଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ମୁଖ୍ୟ ବିଚାରପତିଙ୍କ ପାଖରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ବିଚାରପୀଠ ଗଠନ କରିବାର କ୍ଷମତା ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ତାହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକ ଭିନ୍ନ ପ୍ରସଙ୍ଗ। ସେହି ମାମଲାରେ, ପୂର୍ବ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିବା ଶୁଣାଣି ଅମୂଳକ ହୋଇଯାଏ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନୂତନ ଭାବେ ଗଠିତ ବିଚାରପୀଠକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାମଲାର ଶୁଣାଣି ନୂତନ ଭାବେ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ।

1955
ରାଓ ଶିବା ବାହାଦୁର ସିଂ
ବନାମ
ବିନ୍ଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସିନହା

ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଯାଇଛି ଯେ ଏକ 'ମାମଲା' ର ଅର୍ଥ ମାମଲାର ଏକ ଅଂଶ ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ । ମୋ ମତରେ, ସେହି ଦାଖଲ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ ; କାରଣ, ଯଦି ସେହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ ଏବଂ ଏହାର ଯୁକ୍ତିସଙ୍ଗତ ନିଷ୍କର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଆଯାଏ, ତେବେ ଏହା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145ର ମୁଖ୍ୟ ଖଣ୍ଡ (3) ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଅକାମୀ କରିଦେଇପାରେ । ଉପରେ ସୂଚିତ ହୋଇଥିବା ଭଳି, ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 132କୁ ଖଣ୍ଡ (3) ର ପ୍ରାବଧାନର ପ୍ରଭାବରୁ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ରଖାଯାଇଛି । ମନେକରନ୍ତୁ, ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 132 ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁଏକ ଅପିଲ୍ ଅଣାଯାଇଛି, ଯେହେତୁ ସେହି ମାମଲାରେ ସମ୍ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ । ସେହି ମାମଲାରେ ଏଭଳି ପ୍ରକୃତିର ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ଥିବା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇପାରେ । ଯଦି ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ ଯେ ଏକ 'ମାମଲା' ମଧ୍ୟରେ ମାମଲାର ଅଂଶବିଶେଷ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ, ତେବେ ଏକ ସମ୍ବିଧାନ ପୀଠ ପାଇଁ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ରଖୁଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଶୁଣାଣି କରିବା ଏବଂ ମାମଲାର ଅବଶିଷ୍ଟ ଭାଗକୁ ଏକ ବିଭାଗୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯିବା ପାଇଁ ଛାଡ଼ିଦେବା ଅନୁମତିଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଯିବ, ଯଦିଓ ଏଭଳି ମାମଲାକୁ

ପ୍ରାବଧାନର ପ୍ରଭାବରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ବାଦ୍ ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଏହା ସିଧାସଳଖ ଭାବେ ମୁଖ୍ୟ ଖଣ୍ଡ (3) ର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅଧୀନକୁ ଆସୁଛି । ତେଣୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖକୁ ଆସୁଥିବା ସାମ୍ବିଧାନିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ରଖୁଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାର ଶୁଣାଣି ଆଂଶିକ ଭାବେ କରାଯାଇପାରେ ଯେଉଁଥିରେ ସେହି ପ୍ରଶ୍ନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଭାଗଟି ଏକ ସମ୍ବିଧାନ ପୀଠଦ୍ୱାରା ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ଭାଗ ଏକ ବିଭାଗୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯିବ । ମୋ ମତରେ, ସମ୍ବିଧାନ ପ୍ରଣେତାମାନେ ଏଭଳି କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖିନଥିଲେ । ତେଣୁ 'ମାମଲା' ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ବିବାଦରେ ଥିବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ହିଁ ବୁଝାଇବ । ସେଭଳି ଏକ ବିଷୟବସ୍ତୁ ମୂଳ ଅଦାଲତରେ ବିବାଦରେ ଥିବା ଅନେକ ପ୍ରଶ୍ନ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ ସହିତ ସମ୍ପର୍କିତ ହୋଇପାରେ, ଯଦି ସେହି ପ୍ରଶ୍ନର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 132ର ବ୍ୟାଖ୍ୟାର ଅର୍ଥ ଅନୁଯାୟୀ ମାମଲାର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ ।"

ବିଜ୍ଞ ଆଟର୍ଣ୍ଣି ଜେନେରାଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ପ୍ରାବଧାନ ସହିତ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145ର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଖଣ୍ଡ (3) କୁ ଏକାସଙ୍ଗେ ପଠନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । କିନ୍ତୁ ସେଭଳି ପଢ଼ିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଖଣ୍ଡ (3) ର ଶବ୍ଦାବଳୀ ମାମଲାଟି ପ୍ରାବଧାନର ପରିସରଭୁକ୍ତ ହେଉନଥିଲେ, ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବେଞ୍ଚ ଦ୍ୱାରା ତାହାର ପର୍ଯ୍ୟାୟ କ୍ରମେ ଶୁଣାଣି କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଏନାହିଁ । ପ୍ରାବଧାନଟି କେବଳ ଏକ ସୀମିତ ଶ୍ରେଣୀର ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ଯାହା ନଚେତ୍ ମୁଖ୍ୟ ଖଣ୍ଡ (3) ର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଆସିଥାଆନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ଏହାର ଶବ୍ଦାବଳୀ ଯେତିକି ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ, ପ୍ରାବଧାନଟି ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ବ୍ୟାପକ ପ୍ରଭାବ ରଖିପାରିବ ନାହିଁ; ଅର୍ଥାତ୍, କେବଳ ସେହି ପ୍ରକୃତିର ଏକ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ହିଁ ବୃହତ୍ତର ବିଚାରପୀଠର ମତାମତ ପାଇଁ ପ୍ରେରଣ କରାଯିବ, ଏବଂ ମୂଳ ମାମଲାଟି ନିଜେ କ୍ଷୁଦ୍ରତର ବିଚାରପୀଠର ନଥିପତ୍ରରେ ରହିବ । ଏହିପରି ଭାବେ, ପ୍ରାବଧାନଟି ଏକ 'ମାମଲା' ଏବଂ ଏକ 'ପ୍ରଶ୍ନ' ମଧ୍ୟରେ ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ପାର୍ଥକ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରେ ।

ଏହା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି ଅନୁଯାୟୀ ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପାଖରେ ଏକ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ କ୍ଷମତା ରହିଛି । ପ୍ରଥମତଃ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାର ଗଠନମୂଳକ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଦେଇ ଗତି କରୁଛି ଏବଂ ଏହାର ଏକ 'ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଅଭ୍ୟାସ' ରହିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ସମ୍ବିଧାନର ଯେଉଁ ପ୍ରାବଧାନଗୁଡ଼ିକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବା ପାଇଁ ଏହା ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ନେଇଛି, ସେଗୁଡ଼ିକର ସ୍ପଷ୍ଟ ବିରୋଧରେ ଯାଇ ଏହା କୌଣସି ପ୍ରଥା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିପାରିବ ନାହିଁ ।

'ମୌଲବୀ ମହମ୍ମଦ ଅବଦୁଲ ମଜିଦ୍ ବନାମ ମହମ୍ମଦ ଅବଦୁଲ ଅଜିଜ୍ (1)' ମାମଲାରେ ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲଙ୍କ ରାୟର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଏଠାରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନୁହେଁ; କାରଣ ସେହି ମାମଲାରେ ବିଚାରର ଦୁଇଟି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଶୁଣାଣି ସମାନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ବିଶିଷ୍ଟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା କରାଯିବାର ଥିଲା; ଅର୍ଥାତ୍ ଏଭଳି ଏକ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯାହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାମଲାର କିମ୍ବା ମାମଲାର ଦୁଇଟି ଭାଗରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାଗର ପୃଥକ ଭାବେ ଶୁଣାଣି ଓ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିପାରନ୍ତା, ଯାହା କି ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲା ଭଳି ନୁହେଁ ଯେଉଁଠାରେ ଶୁଣାଣିର ଦୁଇଟି ଭାଗ ଅସମାନ କ୍ଷମତା ବିଶିଷ୍ଟ ଦୁଇଟି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଛି । ସେହିପରି, *'ହବିବୁର ରହମାନ ବନାମ ସୈଦାନ୍ନେସା ବିବି (2)'* ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା *'ବରୋଜ୍ ବନାମ ଉଚ୍ଚ ଆୟୋଗ ଅଦାଲତ (3)'* ମାମଲାରେ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କୋକ୍ ଙ୍କ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସୂକ୍ତି ଅଦାଲତର ପ୍ରଥା ହିଁ ଅଦାଲତର ଆଇନର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଏହି ଧାରଣା ଉପରେ ଆଧାରିତ ଯେ, ଏଭଳି ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ବିରୋଧରେ ଲିଖିତ ବୈଧାନିକ ଆଇନରେ କିଛି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ, ମୋ ମତରେ, ଏଭଳି ଏକ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ପ୍ରଥା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145ର ଖଣ୍ଡ (3) ରେ ଥିବା ସକାରାତ୍ମକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିରୋଧୀ ଅଟେ ।

ତେଣୁ, ମୋ ମତରେ, ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାଟି ସିଧାସଳଖ ଭାବେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145ର ମୁଖ୍ୟ ଖଣ୍ଡ (3)ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଛି ଏବଂ ଏହା ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଭାବେ ସେହି ଖଣ୍ଡର ପ୍ରାବଧାନ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅପିଲ୍ର ଶୁଣାଣି ଓ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଏହି ସମ୍ବିଧାନ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାପିତ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 21 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସୁରକ୍ଷାର ସୁବିଧା ପାଇବାକୁ ହକଦାର । ଏଣୁ, ତାଙ୍କ ଅପିଲର ଶୁଣାଣି ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତି ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 145 (3)ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଅନୁଯାୟୀ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ତେଣୁ ମୁଁ ଏହି ଆବେଦନକୁ କେବଳ ଏହି ପରିମାଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁମତି ଦେବି ଯେ, ଅପିଲଟି ଏକ ସମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା ଶୁଣାଣି କରାଯାଉ ଏବଂ ଏହି ଘୋଷଣା କରାଯାଉ ଯେ 1954 ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ 5 ତାରିଖର ବିଭାଗୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ଏକ ସକ୍ଷମ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନୁହେଁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା : ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠଙ୍କ ରାୟ ଅନୁଯାୟୀ, ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଯାଇଛି ।

---

(1) L.R. 24 I.A.22.
(2) 3Bulst. 48, 53.
(3) I.L.R. 51 Cal. 331, 335.

<u>ଅସ୍ବୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ
ଅନୁବାଦକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।